

Abstract

Het in de scriptie besproken afstudeeronderzoek heeft als onderwerp “modelleerprocessen”.

Wanneer een persoon naar de wereld om hem heen kijkt, kan hij inzoomen op een gebied dat voor hem interessant is. Vervolgens kan hij interpreteren wat hij ziet. Deze persoon kan gebruik maken van een bepaalde taal, om zijn interpretatie weer te geven. Het resultaat hiervan is een model; een met opzet vereenvoudigde en ondubbelzinnige weergave van hetgeen de persoon gezien en geïnterpreteerd heeft.

Er is in literatuur weinig te vinden over het proces om tot een model te komen. Dit proces wordt daarom in dit afstudeeronderzoek onderzocht. Het resultaat van dit onderzoek zijn twee modellen waarmee modelleerprocessen en hun verloop vastgelegd kunnen worden. Het eerste model beschrijft de concepten die in modelleerprocessen naar voren komen, en de relaties tussen deze concepten. Het tweede model legt het verloop van de modelleerprocessen vast.

Naar aanleiding van literatuuronderzoek zijn bovengenoemde modellen opgesteld. Deze modellen zijn aan de hand van zowel literatuur als interviews gecontroleerd op geldigheid. Elke stap die genomen is om tot de modellen te komen of deze te controleren op geldigheid, wordt in de scriptie beschreven.

Binnen het literatuuronderzoek zijn werkwijzen voor drie verschillende soorten modellen met elkaar vergeleken. Deze werkwijzen kunnen gezien worden als procedure voor het opstellen van deze modellen. Deze werkwijzen zijn gegeneraliseerd tot een soort standaardwerkwijze, bestaande uit de volgende stappen:

- Het doel van het model bepalen;
- De modelleertechniek kiezen;
- Informatie verzamelen over het gebied binnen de organisatie waar een model van gemaakt gaat worden, dit wordt ook wel het domein genoemd. Een probleembeschrijving kan behoren tot dit soort informatie.
- Het uitvoeren van een domeinscan om gevoel te krijgen voor de grenzen en complexiteit van het domein, en het identificeren van belanghebbenden;
- Het houden van een of meerdere modelleersessies waar vragen en antwoorden uitgewisseld worden tussen deskundigen binnen het domein en degene die het model gaat maken, om zo het domein helder te krijgen;
- Het afleiden van concepten, relaties en beperkingsregels;
- Het uitvoeren van controles op bijvoorbeeld overbodige informatie, consistentie en geldigheid van het model.

Vanuit deze standaardwerkwijze zijn de eerste versies van de modellen opgesteld. Vervolgens zijn er diverse interviews gehouden met modelleerexperts om beide modellen te toetsen. Uit deze interviews zijn enkele zaken naar voren gekomen die toegevoegd zijn aan de modellen, zoals:

- Het identificeren van de opdrachtgever;
- Het parkeren van een issue wanneer er discussie ontstaat binnen een modelleersessie. Er worden scenario's bedacht, mogelijke oplossingen, waar de opdrachtgever een knoop over moet doorhakken;
- Het vaststellen van een ambitieniveau, omdat oplossingen beperkt kunnen worden door bijvoorbeeld gebrek aan tijd en geld;
- Het opstellen van documentatie.

Ook zijn er nog enkele voorbeeld modelleerprocessen opgesteld ter controle van de modellen. Deze hebben geleid tot enkele aanpassingen in de notatie, maar niet tot inhoudelijke aanpassingen.